

САКЪО КОМАЦУ ДУПКАТА

Превод от японски: Мария Раева, 1988

chitanka.info

I. Кодзима не дойде навреме. Обикновено беше точен и никога не му се беше случвало да закъснее. Но през последните два-три дни физиономията му беше странно мрачна, кожата му имаше нездрав вид, а по време на работа изведнъж се замисляше за нещо, втренчен пред себе си. Веднъж дори му се случи да задреме, а при всеки шум нервно подскачаше.

— Какво има? Някакви неприятности ли имаш? Или си махмурлия? — го попитах, навеждайки се през масата. Кодзима, стреснат, ме гледа известно време. Вдига рамене, сякаш го побиха тръпки.

— Престани — каза той. — Много добре знаеш, че не пия.

Действително Кодзима беше въздържател. Не защото главата му беше слаба, той просто не можеше да пие, имаше свръхчувствителност и се говореше, че дори след две чашки саке е почти на умиране. Веднъж приятели, които смятали, че това е шега, тайно му налели в сока малко ракия. Едва отпил, Кодзима почервенял, цялото му тяло се покрило с обрив, трудно си поемал дъх, пулсът му започнал да прескача. Зениците му блестели изпод спуснатите клепачи. Накрая трябвало да извикат линейка. Но стига за това, искам да разкажа нещо друго.

— Тогава какво се е случило? — го попитах, отмествайки встрани книжата и навеждайки се към него. — Напоследък нещо не си на себе си.

— Виж — Кодзима сви устни и наду бузата си, на която се виждаше малка пришка. — Само спомена за пиене и се изтринах.

— Но кажи какво ти е? — повторих въпроса си. — Да не си се влюбил?

— Не... — Кодзима се подпря на лакът и се загледа в пространството. — Не е жена. Дупка.

— Дупка — повторих аз. — Каква дупка?

— Колега Кодзима! — точно в този момент извика шефът. — Моля, елате при мен.

— После ще ти кажа — ми прошепна Кодзима, ставайки с картоните си в ръка. — После, през обедната почивка. Но не е нещо особено.

— Внимавай — прошепнах в отговор. — Сбърка книжата.

През почивката извиках приятеля си на терасата. Място точно за срещи, но все едно.

— Е, казвай — тупнах го по гърба. — Какво толкова те тревожи?

— Вече ти казах — отвърна той раздражено. — Дупката.

— Дупка?

Кодзима гледаше пред себе си с празен поглед.

— Образува се дупка.

— Къде?

— Вкъщи.

Кодзима, въпреки че беше ерген, беше притежател на луксозна вила. Някога щеше да се жени и тогава именно с пари от родителите си построи къща. Нареди се и заживя там в очакване на сватбата. Но малко преди това годицицата му загина в автомобилна катастрофа. Не го превърна в трагедия. Остана сам в голямото си жилище и досега живее в него.

— Наистина неприятно. Но не бива да се тревожиш — казах аз. — Познавам добър майстор, може би...

— Не! Това не е такава дупка! — извика той, махайки нетърпеливо с ръце и толкова високо, че няколкото момичета, които играеха наблизо на волейбол, обърнаха уплашени погледи към нас.

— Не е такава! Сам вече опитвах да я поправя, обаче...

Улових го за ръката.

— Успокой се. Не се нервирай толкова заради една глупава дупка. Е, каква е тази дупка?

— Накратко казано — Кодзима сега гризеше нокътя си, — един ден, внезапно... Не, това не може да се опише. Най-добре е сам да видиш.

Може да съм бил прекалено досаден, но недомлъвките на приятеля ми събудиха любопитството ми.

— Тази вечер удобно ли ти е?

— По-добре е обаче това да не се вижда! — Кодзима повиши глас, като че ли уплашен.

— Защо?! Нещо ли излиза от тази дупка? — Моето любопитство нарастваше.

— Не — отрече той. — Нищо не излиза. Дупката просто я има.

— Тогава от какво се притесняваш? Това са само разстроени нерви...

— Добре, добре. Ела довчера. Ще видиш със собствените си очи — отвърна Кодзима. — На връщане ще купя няколко консерви. В къщи нямам нищо освен готова супа.

II. Домът на Кодзима се намираше в елегантна вилна зона. Издигаше се на върха на хълмче, отдалечено от останалите пострройки. С влака се стигаше за половин час. Пътуването с автобус от гарата траеше няколко минути. Самата къща беше подредена по европейски маниер, модерно и въпреки че беше достатъчно просторна за младо семейство, сега имаше само един обитател. Небивал лукс при сегашните трудности с жилищата! Колегите от службата хранеха известни надежди и желаещи да наемат стая навярно нямаше да липсват. Кодзима, обаче не беше много общителен, смяташе, че квартирантът е само допълнителна грижа и отхвърляше всякакви предложения. Отначало веднъж на три дни, след това веднъж на седмицата идваше чистачка. Напоследък и това бе преустановено. Благодарение на това, че бащата на Кодзима работеше в строителството, вътре къщата беше обзаведена с всички подробности. Какво от това, щом поддържането ставаше нередовно, както е в мъжка квартира.

Когато пристигнах най-после с такси от гарата, над крайградската горичка изгряваше първата звезда. Къщата на върха грееше с всички светлини, имаше някакви нови слънчеви батерии. До входната врата водеше пътечка. Когато се изкачих по стълбите, прекрасно изградени от естествен камък, се разнесе страшен истеричен кучешки лай.

— Какво има, Таро? — казах аз, защото кучето ме познаваше. — Господарят ти е вкъщи, тогава защо вдигаш шум.

Кучето не искаше да се успокои дори от гласа на моя приятел. Лаят, изпълнен със страх и ярост, още повече се засили.

— Чудно куче — каза недоволно Кодзима. — Вие по цели ноци. Трудно се издържа. Болно ли е, какво?

— Добър пазач — отговорих аз, но честно казано, още тогава ме обзе тревога. Влязохме в къщата. Кодзима беше сложил мрежата с покупки на масата в кухнята. От мивката извади две мръсни чинии, които хвърли нехайно в машината за миене. Отвори консервите с електрическа отварачка. В електрическия бойлер на етажа беше

монтиран терморегулатор: достатъчно беше да се завърти малко кранът, за да имаш вода с температура 100°C. Във всички стаи имаше климатична инсталация. Ако знаеха за това в службата! Кодзима за един миг щеше да получи много предложения за брак с това прекрасно обзавеждане. А той е оставил този елегантен дом пращен и мръсен. Живееше само в гостната, където в модерната пропанова камина пламтяха изкуствени дърва. Самотно седеше на големия фотьойл, зяпаше цветния телевизор, слушаше плочи от скъпата си стереоуредба, сърбайки купената отвън хладка супа. Има ли справедливост на този свят? Да си мързелив до такава степен, наистина е за чудене. А аз въобще не можах да му простя, че в барчето, в прекрасната вградена мебел, нямаше никакво питие: там бяха наслагани само консерви със сладък фасул.

— Вземи, яж. — Кодзима все още с шапка и шлифер, влезе в стаята, носейки вечерята. Застиналата на мократа чиния консерва още пазеше формата си.

— Пръчиците трябва да са под масата, вчера ги оставих там. Като свършиш, дай ми ги, имам само едни.

Неприятно засегнат от подобна липса на деликатност, се мъчех да не гледам разпълзващата се желеобразна храна.

— Благодаря, не съм гладен. Кажу по-добре къде е тази дупка.

— Да... — Кодзима помръкна и се отпусна тежко на креслото. — Не е ли по-добре да се откажем от огледа?

— Защо? — учудих се аз. — Нали специално за това дойдох.

— Защото, знаеш ли — отвърна мрачно той, — по пътя към къщи ми минаваха различни мисли. Реших просто да не се притеснявам. Защото, когато мисля за дупката, губя власт над нея. Така ми се струва. И имам чувството, че не само въщи, но и тук в сърцето ми, расте дупка, все по-голяма и по-голяма. Затова остави я на мира. Не я ли видиш, все едно, че я няма.

— В последния момент да се откажа?! — исках да закрепця и търсех думи, за да му обясня. Моят приятел най-после беше видял болестта си, беше започнал борба с неврозата и трябваше да му се помогне. От друга страна, на тежко изпитание беше поставено моето любопитство.

— Да бъде, както искаш — казах накрая. — Но щом съм вече тук, обясни ми поне за какво става дума? Що за дупка е това?

Кодзима свали шапката си, хвърли я на камината и стана.

— Обяснението нищо няма да ти даде. Все пак най-лесно ще е сам да я видиш — каза той със съжаление. — Ела. В мазето е. По-добре щеше да бъде да не я виждаш, но щом искаш...

III. Вратата за мазето беше в кухнята. Слязохме по стръмните стълби надолу. Помещението беше обширно, с влажен циментов под, с тухлени стени, покрити с лакирани дървени плоскости. Под тавана висеше гола крушка. Отвън достигаше шумът на вятъра. В ъгъла на мазето се намираше голям климатизатор, таблото за електричеството и закрыта с метална мрежа водна помпа. Беше просторно и почти пусто. Само в дъното имаше два или три отворени дървени сандъка, сигурно нови мебели или нещо такова, както и четири изправени на тясната страна, увити с рогозки денкове. Вдигнах яката на шлифера си, за да се предпазя от проникващия хлад. Тук калориферите не работеха.

— Тези сандъци и рогозки е по-добре да се изнесат оттук — казах аз. — Ако някоя искра от инсталацията предизвика огън, няма да е забавно.

Кодзима, пребледнял, стоеше до стената. Неподвижен, той се взираше в плосък, увит в рогозка сандък, сигурно огледало или нещо подобно. Накрая ме погледна и с решителна крачка се доближи до сандъка. Отмести го и отривисто надникна. Дупката беше именно там. В стената, зад сандъка, на височината на гърдите. Диаметърът ѝ беше около 60 сантиметра, беше кръгла, но не онова кръгло, чертано с пергел, а с меки и неправилни контури, издигащи се и падащи като вълни. В дупката цареше тъмнина, отвътре лъхаше студен проникващ повей... Сякаш с едва доловим дъх на изгоряло.

— Наистина има дупка — казах аз. — Е, и какво?

Зад себе си чувах тежко дишане. Кодзима беше застанал отстрани, гледайки в пода с изцъклени очи.

— Така си и знаех — прошепна със задавен глас. — Отново е пораснала.

— Пораснала? — повторих. — Какво значи това?

— А какво трябва да значи! Увеличила се е — простена той.

Проследих погледа му: край стената имаше няколко дъсчици. В тях блестяха щръкнали пирони. Кодзима леко се тресеше.

— Снощи исках да я заслоня... Запуших я с дъски с подходяща дължина — забих четири. Солидно! — и започна да крещи. — Дължината беше точно по мярка! Вярвай ми! Наистина по мярка!

Улових ръката му.

— Успокой се. Обясни ми по-подробно.

Кодзима се хвана за главата. Седна от страни на сандъка.

— Може би си спомняш, една вечер токът спря. Тогава именно я намерих. Преди пет дни. Най-напред мислех, че изгорял бушонът, така че слязох в мазето със свещ, да го проверя. Когато бях в средата на мазето, духна вятър и угаси свещта ми. Запалих я отново и пак едва не угасна. Вятърът беше мразовит, имаше странна миризма. Заслоних пламъка и започнах да търся откъде духа така.

— И намери тази дупка...

— Само че тогава не беше толкова голяма. — Кодзима тръсна глава. Започна нервно да гризе нокът. — Наистина. А сандъците стояха другояче, така че течението беше много силно. Тогава, преди пет дни, тази дупка беше малка като юмрук. — И Кодзима ме погледна, сякаш мислеше, че не му вярвам. Чаках какво ще каже по-нататък.

— Тогава — продължи той — не виждах нищо особено в това. Помислих си само: „О, дупка в стената“, и че на другия ден трябва да повикам майстор. След това се качих горе. Спомних си за нея сутринта, преди да тръгна на работа, и слязох долу, за да я премеря и да позвъня на майстора. Тогава...

— Дупката беше се увеличила — подказах аз.

— Да. Но не бях сигурен. Малко ме учуди, дето като че ли е по-голяма от вчера. Вече колкото два юмука. Но всъщност бях я видял само веднъж, почти на тъмно, можеше да бъркам. А и бързах за работа. Набързо премерих диаметъра ѝ с някакъв шнур. Веднага след това излязох. Този ден обаче бях толкова зает, че в края на краищата забравих да позвъня на майстора. Върнах се вечерта и отново слязох в мазето... — той шумно си пое въздух.

Гледах дупката: струваше ми се, че трепти.

— Едва тогава разбрах. Не беше нужно дори да меря. Дупката беше вече два пъти по-голяма, отколкото сутринта. Разбрах какво значи това. Какво е това, колко страшна, колко странна е дупката...

— Увеличаваща се дупка — казах аз. — Но всъщност само дупка и нищо повече. По неизвестни още причини стената се руши.

— О, не! Ти нищо не знаеш — извика рязко моят приятел. — Иди, огледай я отблизо, виж я каква е! Чудновата, невероятна.

Доближих се без ентузиазъм до стената. Непонятна заплаха забавяше крачките ми. Забелязах обаче, че дупката като че ли е станала по-голяма отпреди. Въпреки това нищо специално, дупка като всяка друга. Само че дълбока и тъмна. Шумящото течение носеше оттам миризма на изгоряло. Стори ми се, че от тази дълбочина до мен достига едва доловим звук, но може и да ми се е счуло. Изведнъж, забелязах нещо, друго: контурите на отвора се размиваха. Трептяха, замъгляваха се като при лошо фокусиран фотоапарат. А като плюс цялата дупка леко, почти невидимо се вълнуваше.

— Наистина — процедих през вдървените си устни. — Чудно е...

— Това не е всичко — заяви безмилостно Кодзима... — Даваш ли си наистина сметка какво е това?

С лека боязън надникнах в тъмната бездна.

— Действително. Само че откъде в твоето мазе такава тъмна пещера?

— А, виждаш ли! — извика саркастично Кодзима. — Виждаш ли? Нищо не разбираш.

— Защо — попитах аз. — За какво става дума?

— Хайде, излез, погледни отвън. Вратата е тук.

Машинално се насочих към изхода. Ръката ми беше вече на бравата, когато се сетих нещо, от което кръвта се дръпна от сърцето ми... Как не бях се сетил по-рано! Отворих бързо вратата, студеният вятър нахлу вътре. Потвърдиха се най-лошите ми предчувствия. Зад вратата на мазето основата на високия партер образуваше над главата свод. По-нататък се виждаше окъпана от силната лунна светлина горичката. Борейки се с вятъра, излязох навън. Точно пред мен се намираше дебел, тъмен стълб. Както сигурно знаете, зданието в стил пилоти, в какъвто са построени някои стари шинтоистки светилища, не се издига направо от земята, а е укрепено върху поддържащи цялата конструкция колони. Така сградата прилича на едноетажна, като партерът е заместен от колоните. Затова мазето се намира там, където обикновено е партерът — ще рече, направо на земята.

И така, излязох навън. В главата ми бучеше. Мазето под колоните на къщата, гледано отвън, приличаше на малка кутийка. Въпреки това

тази дупка... Зави ми се свят. Отидох да проверя успоредната на вратата стена. И действително, както предполагах, от другата страна на стената — стената с тази проклетата дупка — нямаше нищо: гладка тухлена плоскост. Никакви изменения. А нали отвътре има голяма, бездънна дупка. Чист абсурд! Тогава накъде води тази дупка и къде е нейната вътрешност?

Когато се върнах, стиснал горящите си слепоочия, Кодзима запита:

— Разбра ли най-после що за странна дупка е, тази?

— Да — простенах аз. — Наистина, какво е това чудо?

— Нямаше да се тревожа, ако знаех. Какво искаш да направиш?

— Влизам вътре. Дай ми фенерчето.

Взех навитото в ъгъла въже и се завързах с него.

— Не, престани! — изкрещя пребледнелият Кодзима. — Няма да можеш. Не ти ли е мил животът?!

— Добре, добре. Искам само да опитам — отвърнах аз, като му подадох единия край на въжето.

— Нали преди миг си пъхнах главата вътре и нищо не стана. Като вляза, ще огледам добре. А ако има нещо веднага се връщам.

— Но...

Без по-нататъшни обяснения свалих висящия на стената фенер. По време на следването си участвах в клуба на алпинистите и катеренето с въже не беше за мен новост. Единия край на въжето завързах за тръбата на калорифера. На половината от дължината на връзката поставих Кодзима и прекарах въжето през раменете му така, че ако няма опора за краката ми, да мога да се спускам постепенно и бавно.

— Почакай — каза с треперещ глас Кодзима, — в случай на нещо...

— Когато ти дам знак, дърпай — го прекъснах аз. Приближих се до дупката, надникнах вътре. По неуловимата граница между дупката и мазето почувствах нещо като леко вибриране, но нищо повече. Светнах с фенерчето — нагоре, надолу, встрани. Навсякъде същата невероятна дълбочина. Светлината се губеше в мрака. Като начало хвърлих парче желязо. Полетя някак встрани и веднага изчезна от погледа ми. Може би заради вятъра, който вееше вътре. Напрягайки слух, дълго изчаках да удари дъното, но нищо не чух. След това взех

бамбукова пръчка, обвих я с вестник, запалих го и го пъгнах в дупката, за да проверя дали няма случайно въглероден двуокис или някакъв друг леснозапалим газ. Но не, вестникът горя дълго с равен пламък. Пръчката започна да тлее и я хвърлих вътре. Тогава сякаш подхваната от вятър, тя полетя, пръскайки искри — най-напред направо, после започна да намалява, да намалява. Изгубих я от погледа си.

— Е, как е там — чух трептящия глас на Кодзима.

— Май че е наред — отвърнах също с пресеклив глас. — Спускам се.

IV. Дупката сега беше по-голяма, отколкото преди. Вмъкнах се в нея. Вътре цареше студ, чувствах лека струя въздух, носеше се странна миризма, но не по-силна отколкото преди. Погледнах пребледнелия си приятел, опрях ръце на ръба на отвора и прехвърлих краката си вътре... Стараех се да се движа колкото е възможно по-внимателно. Не знам защо ръцете ми се плъзнаха. Увиснах на въжето. В уплахата си се опитвах да стигна с крака вътрешната страна на стената. Внезапен ужас стегна гърлото ми: тук стена нямаше! Вярвате ли ми? Бях уверен, че стената на мазето, макар и повредена, трябва да съществува, и от другата страна. Това беше очевидно. Обаче... Зад ръба на дупката имаше само празнота, мрачна и бездънна. Изведнъж забелязах, че се спускам все по-надолу и по-надолу. Огледах се. Черната като смола тъма се разсейваше само от един блясък. Дълъг и тесен като пламък, вретеновиден, ту тънък като игла, ту отново закръглен. Без съмнение това беше дупката, през която влязох.

Светнах с фенерчето. Сега открих, че въжето, с което бях свързан, не падаше надолу, както налага законът на гравитацията, а обратно на всякаква логика се люлееше, без да бъде опънато, косо на дупката и съвсем свободно. Ледени тръпки полазиха по гърба ми. В черната пустота липсваше привличане. Освен това — трудно е да се обясни — дупката, оглеждана оттам, от тази непрогледна тъмнина, приличаше на планета на тъмно небе. Според здравия разум, след преминаването в дупката на стената, трябва да се озовем от другата страна на стената. Всички го знаят. А тук нямаше нищо. Нито тухлената стена на мазето, която би трябвало да се намира тук, нито обикновена пръст. Съществуваше само мрачна пропаст без дъно. Обзе ме неопишуем страх, в устата си усещах надебелелия си език. Вече

трябваше да дам знак на приятеля си да ме изтегли, когато усетих, че той това и прави. Издигах се нагоре, държейки се конвулсивно с всички сили. Внезапно ме ослепи светлината на мазето, ръцете ми се впиха в ръбовете на отвора. В същия момент излетях, премятайки се през глава на твърдия под. Ударих главата и гърба си болезнено, пред очите ми се завъртяха искри. Минаха няколко секунди, докато дойда на себе си. Не можех да разбера как стана така, че макар и да се измъквах внимателно, полетях на пода. Попитах Кодзима, който още стискаше в ръце въжето.

— Да — отговори той. — Гледах въжето. Отначало тръгна надолу, след това — встрани, след това — нагоре. Мислех, че нещо те е уловило и те дърпа след себе си. Така изглеждаше. Изплаших се, започнах да тегля. Падна от дупката, но... отгоре. Освен това... — спря. Друсайки се като в треска, показа с треперещ пръст стената.

— Какво освен това? — повторих аз.

— Гледай — езикът отказваше да му се подчинява. — Дупката се движи...

Подскочих, като че ме заляха с ледена вода. Още от едно не бях се опомнил, сега пък какво е това! Кодзима беше прав: дупката се беше преместила. В началото се намираще точно по средата на стената. Сега беше в самия ѝ ъгъл. Беше променила и формата си. Преди беше абсолютно кръгла, сега се беше издължила, изтеглила и приличаше на водна капка.

— Невероятно... — прошепнах с мъка. — Нищо не можем да направим. Да повикаме специалисти.

— И специалистите нищо няма да направят — каза Кодзима. — Впрочем какво ще стане после?

Вдигнах яката на шлифера си.

— Студ. Замръзнах. Ела да идем горе, да се стоплим.

В мазето беше студено. От дупката вееше хлад. А пронизващият мраз атакуваше не само отвън, мраз проникваше като че ли от дълбините на тялото ми.

Бързо, в мълчание заизкачвахме стълбите. На едно от стъпалата почувствах върху бузата си ледена струя въздух. Хванах приятеля си за ръката и спрях.

— Чакай. Погледни, тук също има...

На стената, на половината от височината на стълбата, имаше дупка. Само че по-малка от онази, може би колкото дебелината на три пръста. Краищата ѝ пулсираха като вълни, от вътрешността ѝ идваше студен повей. И носеше със себе си познатия мирис. Моментално разбрахме, че това е още една също такава...

V. Сбогувах се колкото може по-бързо с Кодзима, въпреки че ме покани да пренощувам при него. От този момент дупката заживя в сърцето ми. Изпускаше миризма на изгоряло, носеше студенина, навявайки ми отново и непрекъснато ужасяващ страх. Защото не стига, че дупката, явление странно и неразбираемо, постепенно растеше, но можеше и да се движи. А най-много ме удивляваше, че дупките се увеличаваха.

Третата дупка открих в тоалетната. Беше малка колкото нокът, но се движеше по стената като черна амеба. Когато я видях, моментално разбрах, че е от същия вид като другите. Не споменах за това нищо на приятеля си. Бързо се сбогувах и уплашен напуснах дома му. Мислех само как да избягам, да избягам от тези неразбираеми дупки, които са се загнездили в къщата на Кодзима. Не успях обаче да надвия ужаса си от проклетата черна пустота, да се избавя от страха, загризал душата ми. Дълбоко в сърцето ми дупката беше раззинала паст — ръбовете ѝ пълзят един върху друг, образуват пластове — като отвратителни космати гъсеници, от зейналото гърло вее студ и се разнася странна миризма.

За да заглуша страха си, излязох из града с единственото желание да се напия. Но и алкохолът ме подведе, въпреки че пих до загъпяване. Накрая се върнах къщи. Тук ме чакаше Кумико, моето момиче. Прилепих се до нея и я прегърнах с всички сили.

— Какво ти е? — питаше тя учудена. — Кажу ми какво е станало?

— Нищо, нищо — отговорих, въпреки че още не можех да се успокоя. — По-добре не питай.

Пийнал и възбуден се хвърлих яростно върху момичето.

— Може би това ще ми позволи най-после да забравя — си мислех аз. Кумико се подчини на грубите ми ласки, макар че беше изненадана и ме гледаше с опасение.

На следващия ден отидох на работа с тежък махмурлук. Кодзима не се появи. Целия ден бях вял, продължавах да мисля за тази страшна

дупка. Реших, че трябва да уведомя някого, някой учен в тази област. Но дори и да беше се намерил такъв, сигурно нямаше да може да обясни какво е всъщност това.

Някога имах намерение да следвам естествени науки и тогава още четях научнопопулярни брошурки. Можех да рискувам с твърдението, че дупката е проникнала в нашите три измерения от четвъртото. Светът в нея, без съмнение, е различен от нашия. Но от тази гледна точка разбирането ми се изплъзваше. Защо дупката се е появила именно в жилището на Кодзима, в мазето. Това изобщо не се побираше в главата ми. Защо расте, защо се размножава? И най-важното — как може да ѝ се попречи? Съвременната наука вероятно ще е безпомощна.

Целият ден се чувствах отвратително. Преследваха ме най-фантастични предложения. Например разказът за болестта на къщата, който съм чел в Стария завет или някъде другаде: прокажения дом. Или историята на Дейвид Ланг, който внезапно изчезнал, сякаш бил погълнат от пространството. И други най-различни катастрофи, които днешната наука не е в състояние да обясни, като например безследното изчезване на различни лица.

Когато мислех за това, ме обхващаше все по-голям страх. Приключих работа по-рано от обикновено. Падащият мрак ме завари пред чашката, пиех на екс.

Въпреки всичко след няколко дни споменът за страшното приключение избледня и дойдох малко на себе си. Всички събития от вечерта и онази страшна дупка, която видях в дома на Кодзима, ми се струваха далечни и нереални. А бях видял дупката със собствените си очи, бях се спускал в нея по въже — за съжаление това бяха неоспорими факти. Когато си дадох сметка за тях, предишният страх се връщаше отново. Защиствах се: през деня се изтощавах с работа, нощем пиех до забрава. Но наистина черната зла дупка не ме напускаше през всичкото време. Набъбваше и растеше.

Кодзима продължаваше да отсъства. След четири дни се разтревожих не на шега. Не отговаряше на телефонните ми обаждания. Началникът ме помоли да науча какво е станало. Така че на четвъртия ден вечерта отново потеглих към къщата на Кодзима. С приближаването към целта увереността ме напускаше, предишният страх се завръщаше, кръвта в жилите ми се смразяваше. Краката ми

бяха като от памук. Преодолях обаче себе си. Изкачих се по каменните стълби. Наоколо цареше тишина. Кучето, което обикновено лаеше като лудо, днес не се обаждаше. Приблжих се до колибката му: веригата беше закачена както винаги, другият ѝ край беше свободен, но кучето никакво го нямаше... И изведнъж усетих позната миризма. Едва не извиках. Огледах се наоколо. Откъде е тази миризма? За момент ми се стори, че идва от кучешката колиба? Но не само...

Миризмата ми отне ума и цялата смелост. Не можех да събера сили да надникна там. Изтеглих се заднешком, в уплаха стигнах до звънеца и го натиснах. Острият му звук се понесе като ехо из цялата къща. Никой не ми отвори. Обиколих сградата, страничният вход също беше затворен. Забелязах обаче светлина в прозореца и някакво движение вътре: трябваше да има някой.

— Кодзима, отвори, аз съм! — изкрещях, блъскайки с юмруци по вратата.

Отговор нямаше. Продължих да удрям, виках с цяло гърло. Неочаквано вратата се откряна и Кодзима, брадясал, с кръвясали очи, с халат, наметнат на голо, надникна навън.

— Млъкни! — кресна ядосано той. — Върви си и ме остави на мира!

Изненада ме, миришеше на водка. Как можеше да пие със своята алергия?

Искаше да затвори вратата под носа ми. Ловко пъхнах в процепа върха на обувката си.

— Чакай! — извиках аз. — Какво става тук? Какво става с дупката?

— Махай се! — проплака той и се опита да ме избута от вратата. — Остави ме, дявол да го вземе! Не искам повече да те видя!

Известно време се бутахме на прага. Няма да позволя да ме изхвърли! Сграбчих халата на гърдите му и го ударих. Юмрукът ми, свит конвулсивно, не срещна съпротива. Ръката ми потъна до лакът в гърдите на Кодзима.

Онемях. Кодзима веднага се възползва от това; внезапен тласък ме отхвърли назад. Останах така, с халата в ръце. Кодзима... Кодзима стоеше, гол до кръста, впил в мен ужасяващи, кошмарни очи.

В следващата секунда ударих на бяг. Изпързалих се по стълбите. Пробягах като луд неколкостотин метра, докато спрях задъхан,

прегърнал уличния фенер. Повръщах.

На голите, открити под халата, гърди на Кодзима се чернееше дупка! Голяма колкото детска главичка, пулсираща като живо същество. От нея лъхаше студ, носеше се миризма на изгоряло. Дълбоко в дупката вече имаше само празнота, тъмна и безгранична.

Полудял съм! Аз просто съм полудял!

И заедно с тази мисъл се върна съзнанието ми. Седях в евтин бар на гарата. Виждах пред себе си залетия с алкохол плот, несръчните ръце, опитващи се да уловят танцуващото краче на чашата, която се изплъзваше от пръстите като змиорка. Барманът, собственичката, няколкото посетители — всички се бяха отдалечили на безопасно разстояние и ме гледаха със страх. Не ме интересуваха, обръщах на екс своето уиски.

Дали алкохолът ми беше отнел ума, дали наистина известно време не съм бил със здрав разум, достатъчно, за да реша да се върна там, откъдето бях избягал. Въпреки че толкова се страхувах. Не помня какво е станало. Опомних се пред дома на Кодзима. Страшната, ужасяваща дупка ме теглеше като магнит: може би го е направило съзнанието, че съм видял нещо прекалено кошмарно, а може би бях изгубил напълно разсъдъка си?

Беше дълбока нощ. Намерих всичко както в момента на нашето спречкване. Вратата беше полуотворена. От вътрешността на къщата се носеше онази силна миризма. Преди да вляза, се огледах: кучешката колиба, която само допреди миг беше на мястото си, вече я нямаше. Нищо обаче не можеше да ме спре. Замаян от изпитото уиски, с несигурни крака прекрачих прага. Обгърна ме ненарушавана от нищо тишина.

— Кодзима! — повиках тихо. — Кодзима, къде си?

Никой не отговори. Само отнякъде се чуваше шумът на течаща от крана вода. Разнасяше се като ехо из къщата. Вървах внимателно, оглеждайки се на всички страни. Навсякъде прах и разхвърляност... Кодзима го нямаше нито в кабинета, нито в гостната стая. Из ъглите се търкаляха бутилки от ракия, в кухнята намерих един захвърлен пантоф. Сетих се, че Кодзима може да е в мазето. Може би, уплашен от това, което му се беше случило, да се е хвърлил към дупката?

Пред вратата, която води към мазето, спрях като закован. На горната ѝ част забелязах тъмна следа: там също имаше дупка. С едно

бутване отворих вратата и за малко не полетях вътре. В последния момент успях да се задържа. Зад вратата вече нямаше мазе. Двете дупки, които видях тогава, бяха толкова пораснали, че бяха погълнали мазето, бяха стигнали до вътрешната страна на вратата, бяха я погълнали и унищожили напълно. Беше останала безкрайна тъмнина, наситена с миризма на изгоряло... И ако гледах оттам, от вътрешността, нямаше да видя нищо освен безгранична чернота, докъдето ти стигне погледът.

Затворих вратата и продължих да търся. В тоалетната липсваха две стени, бяха останали само ъглите. Дупките бяха навсякъде. Тъмни, враждебни петна чернееха по стените на гостната, по коридора, по килима. Пулсираха едва забележимо и обхващаха все по-голямо пространство, бяха заели дори стъклата на прозорците и мръсните чинии в машината за миене на съдове. Потиснат от хитрото предателство на мъртвите предмети, които внезапно бяха сменили своя характер, с несигурни стъпки блуждаех из празната къща. Качих се на етажа, в спалнята. Там най-после открих Кодзима. Лежеше на леглото, с глава, скрита във възглавницата.

— Кодзима... — прошепнах аз.

Но той дори не трепна. Приблжих се и отметнах халата, който го покриваше. Приятелят ми вече го нямаше. На леглото се полюшваше като жива някаква продълговата дупка. Лежеше като тъмна форма върху снежнобелия чаршаф.

VI. Ще разкажа накратко, без да навлизам в подробности, какво се случи после. Живите дупки с дива енергия атакуваха всичко, което имаше и милиметър повърхност. Когато и това липсваше, поглъщаха празното пространство, което оставяха след себе си. Всички не само растяха, но се и размножаваха с все по-бързо темпо. Отбелязани бяха много катастрофи. В един изкоп при пътно строителство дъното изведнъж пропадна. Загинаха работници, изчезнаха пясъкът и водата: всичко бе погълнато от тъмната бездна. Дупката нападна един кораб по време на рейс и преди да успее да стигне до местопредназначението си, той се превърна в голяма дрейфаща по вълните дупка. Друга дупка, издигнала се в небето, засмука един самолет.

Проблемът ставаше глобален. Човечеството беше безпомощно. От ден на ден растеше обществената тревога, ширеха се бунтовете,

объркването набираше сили. Като се знаеше как протичаха събитията, нямаше защо да се чудим, че за късо време светът се озова на ръба на унищожението. Дупките атакуваха всичко: жилищни сгради, земя, вода, хартия. Унищожаваша безмилостно всяка повърхност, след което продължаваха да плуват нататък, с вътрешност, изпълнена с мрак. Не щадяха дори живите организми. Първоначално заразата се проявяваше с това, че по лицата на вървящите по улиците хора внезапно се появяваха малки дупчици. По това време се виждаха хора с налепени по челото или бузите малки, розово-бежови лепенки. Но веднъж появилата се дупчица продължаваше да расте и скоро всякакви лепенки ставаха безполезни.

Аз не бях изключение, накрая дойде и моят ред. Първата дупка се появи на брадата ми. От мен се зарази Кумико. Когато за пръв път видях, че на мекия ѝ бял корем чернее дупка, разнасяща странната миризма, изживях истински шок. Дупката обхвана целия корем и Кумико се самоуби. Аз, макар и с надупчено чело, продължавам да живея. Много хора загубиха разума си или посегнаха на живота си. Други отчаяно се мъчеха да оцелеят. Веднъж срещнах на улицата заразено момиче, което на мястото на лицето си имаше тъмен отвор. Тилът беше непокътнат, а отпред се разкриваше черна безкрайност. Отдавна вече я няма половината луна. Вероятно никога вече няма да видя пълнолуние. Мога най-много да наблюдавам грозния, покрит с черни петна, назъбен сърп. Унищожена беше една четвърт от земното кълбо. Скоро целият свят ще бъде мъртва, мрачна пропаст, отворена към небитието.

Колко странно е, че още живея, аз, от когото е останала само половината. Въпреки всичко там някъде функционират вътрешните органи. Изпълнявайки вярно своята роля, те ме държат жив. Но когато престана да ям, когато изчезнат устата и ръцете ми, цялото ми тяло ще се разтвори в неведомата празнота. Защо стана така? Откъде се взе тази поглъщаща всяка материя бездна? Защо се множи и расте, защо заразява всичко? Защо атакува именно Земята? Не бях в състояние да го проумея. А може би все пак аз единствен имам опита, който би могъл да реши тази загадка? Защото, когато напуснах дома на Кодзима и вече бях на прага, ясно почувствах, че решението виси във въздуха. Тогава останах с впечатление, че нещо — някакви непознати същества — разменят мисли помежду си... Какво да се започне... отново...

преместване... растеж... потъваме ли?... За да се задържим тук... а после?...

Мислите придобиват формата на думи, прелитат през главата ми като мълнии. Само че в онзи момент не виждах толкова ясно. Едва покъсно започнах да разсъждавам. След размисъл може да се реши, че това е болест, опасна за цялото пространство, нещо като рак. Пространството може ли да има рак? Нямах представа. Но да вземем белите дробове: атакувани от туберкулоза, се надупчват, дупките постепенно се увеличават. Или желязото, разрушавано от гризящите го киселини...

Съгласно това предположение сякаш може да се приеме, че на мястото на дадено пространство, което се е намирало на определено място, се е появило пространство с друг характер, което расте самостоятелно. А след това непознатото до този момент измерение изведнъж се е сблъскало с нашите измерения, в резултат на което е възникнало разширяващото се пространство N. Това може да се приеме и като своеобразна болест. В определеното пространство с еднородна консистенция внезапно се появява като мехур коренно различно пространство. Разликата в налягането предизвиква увеличаването на мехура, променя положението, създава безкрайно количество нови мехурчета. Мехурчетата се свързват в огромен балон.

Глупава история, но никога няма да научим какво е станало в това пространство, та внезапно е нахлуло при нас, в трите ни измерения. Никога няма да разберем причината, въпреки че безпомощни трябва да изпитаме нейните последици. Никога няма да успеем да изясним какво се е случило там. А видях със собствените си очи това нещо — отпечатъка на празнотата, — заселващо четвъртото измерение, макар да е трудно да се твърди, че това са били живи същества...

Едно е сигурно: неизвестното черно нещо, което е в мен (а по-скоро там, където някога беше вътрешността на моето тяло), расте, скоро ще погълне тялото ми. След това ще изчезне цялото земно кълбо. Когато наведе силно глава, мога дори да надникна вътре и да видя безбрежното черно пространство. Колко чудно! Скоро дупката ще стигне до гърлото ми, до брадата... Ще виждам в огледалото лицето си, лишено от нос и уста. После ще достигне мозъка. А най-после ще се превърна без остатък в дупка, тъмна, отворена към небитието. Този

миг, този миг на промяната! Много съм любопитен дали съзнанието ми ще продължи да съществува? Фактът, че ще се разтвори в пустотата, сега ми действа странно успокоително. Може би призовано от небитието, белязано с вечност, човешкото съзнание ще успее да обхване с мисъл цялата колосалност на действителността — и най-после ще се върне към праизвора, от който е тръгнало?

Публикувано в сп. „Наука и техника“, бр. 36-38/1988 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.